

Konstprogram

Konstväxlingar 2026

Bilder uppifrån: Becoming på Odenplan av Ting Wang, Lågtid på Skanstull av Ellisif Hals och Yuvia Mainis, Fördröjningar på Gärdet av Johannes G Arvidsson. Samtliga bilder från 2025 års utställningsprogram.

Region Stockholm

Kulturförvaltningen
Avdelningen för konst
Ulrika Lublin

KONSTPROGRAM
2026-01-19

Diarienummer
2025/1305

Konstprogram

Konstväxlingar 2026

Budget uppgår till 3 172 000 kr

Inledning
Konstprogrammet är framtaget i syfte att förmedla en övergripande ambition för konstnärliga insatser för Konstväxlingar - tillfälliga konstutställningar på sju tunnelbanestationer.

Två projektplaner tas fram efter att konstprogrammet är beslutat (en plan för de årslånga utställningarna och en plan för Odenplan). Planerna innehåller en detaljerad beskrivning av organisation, omfattning och avgränsning, tidsplan, budget, kommunikation, förmedling, kravspecifikation, riskhantering, projektrapportering och projektavslut.

Bakgrund
Konstväxlingar finns idag på tunnelbanestationerna Fridhemsplan, Gärdet, Mariatorget, Odenplan, Skanstull, Slussen och Zinkensdamm.

Konstväxlingar är ett utställningsprogram för tillfälliga utställningar med samtidskonst i Stockholms tunnelbana. De tillfälliga utställningarna förnyar stationsmiljöerna på olika vis varje år genom att innefatta en stor variation av konstnärliga uttryck och tekniker. Miljöerna i tunnelbanan kan vara stökiga med både tåg och människor i rörelse men de kan också vara tysta och tomma. Materialen är hårda, med terazzogolv och kaklade väggar. Detta ställer särskilda krav på konsten. Stationerna har sin egen karaktär och konstytorna har olika mängd och placering. På Slussen finns det 40 konstytor längs stationsväggarna, på Gärdet finns det 20 och på Zinkensdamm finns det 2 långsträckta konstytor, för att nämna några exempel. Ett noggrant urvalsarbete krävs för att säkerställa att konsten kommer till sin rätt på den specifika stationen. På så sätt berikas också stationsmiljön.

Genom Konstväxlingar visas konst på en offentlig plats med stor genomströmning av människor, som inte själva har sökt upp konsten så som besökare på ett museum eller ett galleri. På ett unikt sätt kommer utställningarna i tunnelbanan nära människors vardag. Konsten når en stor och varierad målgrupp och tillgängliggör samtidskonst för hundratusentals resenärer varje vecka. Fokus är att visa konst av hög kvalitet som inspirerar och går att tolkas olika.

Sedan starten 1990 har Konstväxlingar varit en viktig utställningsarena för yrkesverksamma konstnärer, främst i Sverige men även internationellt, oavsett om de är nyutexaminerade eller har varit verksamma flertalet decennier.

Utställningarna har tre olika format:

- Konstytor på stationsväggarna på Fridhemsplan, Gärdet, Mariatorget, Slussen och Zinkensdamm för vilka det printas och monteras vinylfolie utifrån digital förlaga.
- En glasvägg med byggnadsintegrerade skärmar i biljetthallen på Skanstull där det visas videokonst tillsammans med en 11 meter lång foliering.
- En utställningsmonter mitt på Odenplans plattform för installation och skulptur. På Odenplan visas fyra utställningar om året, övriga stationer har ettåriga utställningar.

Utställningsprogrammet möjliggör utställningar med alltifrån kolteckningar, oljemåleri, analogt fotografi till digitala konstnärliga uttryck. Det är inte ovanligt att flera tekniker kan används i samma utställning, vilket speglar hur många konstnärer arbetar idag.

Under 2026 firar konstmontern vid Odenplan 30 år som utställningsplats vilket uppmärksammas under året.

Syfte
Konsten berikar människors möten med kollektivtrafiken.

Önskad effekt
- Konstväxlingar berikar resenärsmiljön genom vackra, poetiska och intresseväckande blickfång. Konsten bidrar till känslan av en tryggare och mer omhändertagande miljö.

- Konstväxlingar är synligt och tillgängligt för många. Med kvalitativa, varierade och intresseväckande utställningar möts resenärerna i tunnelbanan av samtidskonst i en mängd uttryck. Genom att tydligare synliggöra och tillgängliggöra utställningarna når konsten nya och fler resenärer.

Projektmål
- Utställningar på stationerna Fridhemsplan, Gärdet, Mariatorget, Skanstull, Slussen och Zinkensdamm kureras och produceras för att visas under perioden september 2026-oktober 2027.
- Fyra utställningar med nyutexaminerade konstnärer i utställningsmontern på tunnelbanestation Odenplan under 2027
- Textskyltar på stationerna och information på webben om varje utställning, med ett tydligt och tillgängligt språk.

Målgrupper
Målgruppen är i första hand resenärer i Stockholms tunnelbana.

Omfattning och avgränsningar
Konstprojektet utförs i nära samarbete mellan kulturförvaltningen och trafikförvaltningen genom SL, vilket tydliggörs i en projektplan.

SL:s ansvar
SL är beställare av Konstväxlingar och ansvarar för att ta fram budget och kravställning som kulturförvaltningen följer. SL ansvarar för att utställningarna dokumenteras, vilket koordineras av projektledare. SL ansvarar för och bekostar all förvaltning av utställningarna under avtalsperioden, inklusive rengöring, klottersanering, glasputs osv.

Kulturförvaltningens ansvar
Kulturförvaltningen står för projektledning av Konstväxlingar och ansvarar för konstnärligt urval, utställningsproduktion, planering samt genomförande av utställningarna på de avsedda konstytorna. I uppdraget ingår även att genomföra vernissager, skyltning och publicera information om utställningarna på Region Stockholms webb, göra nödvändiga upphandlingar i samarbete med SL samt skriva avtal med konstnärer för respektive utställning. Kulturförvaltningen förser SL med underlag om utställningarna till deras webb, kommunikation och kundtjänst.

Urvalsprocess
Urvalet av konstnärer till årets utställningsprogram arbetas fram av projektledare i samråd med upphandlad konstrådgivare och presenteras för referensgrupp på avdelningen för konst. Denna referensgrupp kvalitetssäkrar urvalet utifrån kvalitetskriterier som nämnden beslutat om. Särskilt fokus ligger på:
- Konstnärlig höjd och variationsrikedom
- Hänsyn till varje stations unika förutsättningar
- Hänsyn till den publika miljön

Utställningsförslaget presenteras sedan för SL:s konstråd för att säkerställa att beställning och kravställning följs. Beslut om utställande konstnärer fattas av chef för avdelningen för konst vid kulturförvaltningen, varpå avtal med konstnärerna skrivs. I urvalet av konstnärer eftersträvas hög konstnärlig kvalitet och en variationsrikedom i konstnärliga uttryck. Konstväxlingar fokuserar på att visa upp den bredd som finns i samtidskonsten idag. Detta innebär att konsten på de olika stationerna ska kännas varierad där uttrycken och teknikerna skiftar från år till år. Men även att konstnärerna spänner från etablerade och välrenommerade till unga nyutexaminerade. Urvalet för varje station utgår alltid från den specifika platsen. Det vill säga hur konsten relaterar till den övriga stationsmiljön, storleken på och mängden konsttavlor, närheten till reklam med mera.

Utställningsprogram
Det övergripande temat för 2026 års utställningsprogram är *Efterglöd*. Begreppet kan förklaras som den glöd som finns kvar på himlen efter en solnedgång. Men också som en behaglig känsla som dröjer sig kvar efter en positiv upplevelse. Årets utställningar glöder på olika sätt. Vi får se konstverk som kan påminna om ett visuellt fyrverkeri eller skapa

associationer till platser och minnen hos betraktaren. Något oväntat dyker upp i tunnelbanan – en intresseväckande konstutställning! Kanske etsar sig någon bild kvar som ett minne hos den som passerar, en målning, teckning eller ett fotografi, en efterglöd.

Tidsplan
Konstprojektet följer övergripande tidplan enligt beställning.

Preliminär beställning	2025-12-05
Avrop konstrådgivare	2025-12-05
Projektplan	2026-02-20
Utställningsprogram, avtal med konstnärer, skissperiod samt produktion	2026-01-10 – 2026-09-01
Installation, vernissage och avslut	2026-09-01-2027-10-30

Budget
Budgeten är framräknad av och bekostas av beställaren. Undantaget är konstrådgivarkostnader samt arbetsinsatser av kommunikatör hos kulturförvaltningen som i stället belastar kulturförvaltningens medel från kulturnämnden. Kostnadsställe 517 belastas under projektperioden.

Budgeten omfattar produktion av de tillfälliga utställningarna, dvs tryck, skyltning, montering, demontering och städning. Det omfattar även skissarvode och utställningsersättning till konstnär samt arvode till projektledare på kulturförvaltningen. Utöver budget finns en pott för oförutsedda kostnader på 150 000 kr.

Konst i Stockholms lokaltrafik sedan 1957

Stockholms tunnelbana har konst på 94 stationer som alla är unikt gestaltade med verk som skulpturer, mosaiker, målningar, installationer, ristningar och reliefer. Över 250 konstnärer har bidragit till att skapa detta kulturarv utmed tunnelbanans linjer. På 7 stationer finns Konstväxlingar - tillfälliga utställningar med samtida konstnärer. Konstväxlingar har visats sedan 1990-talet vilket omfattar 250 utställningar fram till idag.